

ความต้องการกำลังคนในธุรกิจพาณิชยกรรมไทย

นางสาว ปิ่นประภา ฐิตวโยค

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพาณิชยศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาพาณิชยศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-099-3

013217

I 16555739

MANPOWER REQUIREMENT IN THAI MERCHANT MARINE

MISS PINPRAPA USWACHOKE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements

for the Dereee of Master of Commerce

Department of Commerce

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

ISBN 974-563-099-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความต้องการกำลังคนในธุรกิจพาณิชย์นาวีไทย

โดย

นางสาว ปิ่นประภา อัครโชค

ภาควิชา

พาณิชย์ศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์สุธรรม ศิทรานูเคราะห์ รองศาสตราจารย์จินตนา บุญบังการ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

บุญผ่อง บุญผา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุญผา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ป.ย.

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.นราศรี ไววณิชกุล)

ป.ร.

.....กรรมการ

(นายระวี รัตนนันต์)

ป.ร.

.....กรรมการ

(อาจารย์สำริน สักุลรัตน์)

ป.ร.

.....กรรมการ

(อาจารย์สุธรรม ศิทรานูเคราะห์)

ป.ร.

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์จินตนา บุญบังการ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความต้องการกำลังคนในธุรกิจพาณิชยกรรมชาวไทย
ชื่อผู้ผลิต   นางสาวปิ่นประภา ย์ศิริโชค
อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์ผู้ธรรม ศิทรานูเคราะห์
รองศาสตราจารย์จินตนา บุญบงการ
ภาควิชา   พาณิชยศาสตร์
ปีการศึกษา   2526

บทคัดย่อ

การขนส่งทางทะเลเป็นระบบที่ประหยัดและเป็นที่ยอมรับมากที่สุดในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ดังนั้นประเทศที่มีทางออกทางทะเลจึงมีการพัฒนาธุรกิจพาณิชยกรรมขึ้น เพื่อประโยชน์ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยสามารถลดการสูญเสียเงินตราต่างประเทศในด้านการใช้บริการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศโดยเรือต่างชาติและเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการส่งเสริมการจ้างแรงงานในประเทศให้มากขึ้นอีกด้วย"

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา จึงมีการส่งสินค้าเกษตรกรรมออกและนำสินค้าที่ใช้ในการผลิตเข้าเป็นมูลค่าปีละมาก ๆ นอกจากนี้ยังมีการค้าเงินธุรกิจประเภทไม่ถาวร แต่ก็ยังคงอยู่ในสภาพที่ล่าช้า ดังจะเห็นได้ว่ามีขนาดกองเรือเล็กที่สุดเมื่อเทียบกับสมาชิกอาเซียน และสามารถมีส่วนขนส่งสินค้าเพียงร้อยละ 5 ของปริมาณสินค้าเข้า-ออก ซึ่งรัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหานี้ จึงได้บรรจุนโยบายส่งเสริมการพาณิชยกรรมไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (ปี 2525-2529) เพื่อมุ่งพัฒนาให้ทัดเทียมนานาประเทศ ซึ่งมีปัจจัยที่ต้องพิจารณาหลายประการและที่สำคัญยิ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาพาณิชยกรรมไทยในอดีตและปัจจุบัน คือ ความขาดแคลนบุคลากร ปัญหาที่จะต้องมีการแก้ไขและเตรียมการแต่เนิ่น ๆ เพราะการเตรียมกำลังคนเป็นปัจจัยแรกสุดและต้องใช้ระยะเวลาเตรียมนานกว่าปัจจัยอื่น

ดังนั้นการวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกำลังคนที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนความต้องการกำลังคนเมื่อมีการขยายตัวของธุรกิจพาณิชยกรรมไทยในอนาคตตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยนี้มีความมุ่งหวังเพื่อประโยชน์ต่อการใช้เป็นแนวทางของการผลิตบุคลากรให้มีจำนวนและคุณภาพที่เพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจพาณิชยกรรมไทย นอกจากนี้เพื่อทำให้ทราบถึงปัญหาการดำเนินงานด้านกำลังคน ตลอดจนปัญหาที่มีต่อการขยายตัวของธุรกิจพาณิชยกรรม

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้ส่วนใหญ่ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของหน่วยธุรกิจที่ดำเนินธุรกิจพาณิชย์นาวีในประเทศไทยเป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 79 บริษัท แต่จากการสำรวจสามารถเก็บข้อมูลจากบริษัทที่ดำเนินธุรกิจนี้ได้เพียง 42 บริษัทเท่านั้น ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการล้มเลิกและย้ายสถานที่ทำการซึ่งไม่สามารถติดตามได้ ตลอดจนบางบริษัทเป็นบริษัทในเครือที่ดำเนินงานโดยบุคลากรชุดเดียวกัน จึงทำให้ได้ข้อมูลจากบริษัทแม่เพียงบริษัทเดียว ซึ่งการวิเคราะห์ถึงความต้องการกำลังคนของธุรกิจพาณิชย์นาวีไทยได้อาศัยข้อมูลปฐมภูมิและวิธีการทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับการประมาณค่าแนวโน้ม (Trend Analysis) การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้นตรง (Linear Regression Analysis) และการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เป็นหลัก นอกจากนี้ยังได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิอีกบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาถึงประวัติความเป็นมา สภาพพาณิชย์นาวีไทยในปัจจุบันและความสำคัญของการพาณิชย์นาวีที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ส่วนหนึ่งของข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความต้องการกำลังคนในธุรกิจพาณิชย์นาวีไทย นั้น ได้นำมาใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ 2 ประการ คือ

1. ปัจจุบันกำลังคนในธุรกิจพาณิชย์นาวียังขาดแคลนทั้งด้านจำนวนและคุณภาพ ทั้งด้านกำลังคนฝ่ายเดินเรือและกำลังคนบนฝั่ง
2. ในอนาคตธุรกิจพาณิชย์นาวีจะมีการขยายตัวมากขึ้น ซึ่งจะยังผลให้ความต้องการด้านกำลังคนทั้งฝ่ายเดินเรือและฝ่ายบนฝั่งมีมากขึ้น

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่าข้อมูลที่ได้รับนั้นแสดงให้เห็นว่าสมมติฐานทั้ง 2 ข้อ นั้นเป็นจริง นอกจากนี้ยังได้ทราบถึงอัตราการเข้า-ออกจากงาน ความต้องการด้านระดับคุณวุฒิ และเพศของบุคลากรทั้งบนฝั่งและบนเรือในธุรกิจการเดินเรือทะเลอีกด้วย ซึ่งมีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจุบันการผลิตบุคลากรสำหรับธุรกิจพาณิชย์นาวีของไทย ยังเป็นโครงการณ์เริ่มแรกซึ่งไม่สามารถผลิตบุคลากรเพื่อตอบสนองความต้องการของธุรกิจได้ในขณะนี้ โดยเฉพาะบุคลากรบนฝั่ง ส่วนบุคลากรบนเรือนั้นได้มีการผลิตโดยศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคมมาตั้งแต่ปี 2518 แต่จำนวนบุคลากรที่ผลิตได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการของธุรกิจ ทั้งนี้สืบเนื่องจากอุปสรรคหรือข้อจำกัดต่าง ๆ คือ

- ด้านการฝึกภาคทางทะเล ไม่มีจำนวนเรือและกำลังเจ้าหน้าที่ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติทางเรือที่เพียงพอ

- ด้านอาจารย์ผู้สอนไม่พอที่จะควบคุมดูแลและติดตามผลการเรียนโดยตรงและ
ต่อเนื่อง

- ขาดอุปกรณ์การฝึกอบรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนต่าง ๆ ที่
จำเป็น

จากอุปสรรคดังกล่าวข้างต้นทำให้เกิดความขาดแคลนบุคลากรในปัจจุบัน ทั้งบุคลากรบนฝั่ง
และบุคลากรบนเรือ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ แต่เนื่องด้วยธุรกิจพาณิชย์นาวีจำเป็นต้องดำเนิน
ต่อไปจึงได้มีการใช้บุคลากรที่สำเร็จการศึกษาสาขาอื่นทดแทน กล่าวคือ บุคลากรบนเรือใช้
บุคคลที่มาจากกองทัพเรือและข่าวประมง โดยบุคลากรเหล่านี้ไม่มีความรู้ทางด้านธุรกิจพาณิชย์
นาวีมาโดยตรง โดยเฉพาะเรื่องของสินค้า กฎและระเบียบของท่าเรือประเทศต่าง ๆ เป็นต้น

สำหรับบุคลากรบนฝั่งในธุรกิจพาณิชย์นาวีไทยนี้ยังขาดแคลนผู้ชำนาญและผู้มีประสบการณ์
อยู่มาก โดยธุรกิจด้านนี้ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ เรื่องการค้าระหว่างประเทศ ระเบียบ
ประเพณีและกฎหมายที่ใช้อยู่ในประเทศต่าง ๆ ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจและตลาดของประเทศ
ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งการขาดบุคลากรบนฝั่งนี้ทำให้กิจการพาณิชย์นาวีไทยทั้ง
ภาครัฐบาลและเอกชนไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรและต้องพึ่งต่างประเทศมา เป็นผู้ดำเนินธุรกิจของบริษัท
เดินเรือทะเลของไทย นอกเหนือไปจากความจริงที่ว่าชาวต่างชาติครอบงำธุรกิจเดินเรืออยู่แล้ว
ทำให้มีการรั่วไหลเงินตราออกสู่ต่างประเทศ เกิดการขาดดุลการค้าเพิ่มขึ้นอีกด้วย จึงควรต้อง
มีการแก้ไขดังนี้

- ระยะสั้น ให้สำนักงานการศึกษาแต่ละแห่งที่มีความพร้อมทำการสอนวิชาเกี่ยวกับการ
พาณิชย์นาวี โดยกำหนดเป็นวิชาเลือกและเปิดเป็นสาขาวิชาตามลำดับ เพื่อเป็นการปูพื้นฐานและ
แนวทางสำหรับนักศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้มีการสอบธรรมและสัญญาเกี่ยวกับการพาณิชย์นาวีขึ้นด้วย
เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านนี้ให้แพร่หลาย และเพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรธุรกิจการเดินเรือทุกระดับ
ให้มีความรู้ทันกับความก้าวหน้าในเทคนิคใหม่ ๆ

- ระยะยาว ควรมีการจัดตั้งสถาบันการพาณิชย์นาวี (Maritime Institute)
ขึ้น ทั้งระดับมหาวิทยาลัยและระดับอาชีวศึกษา โดยความร่วมมือของสำนักงานการศึกษา บริษัทเรือ
และหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อผลิตบุคลากรสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพาณิชย์นาวี
ในทุกระดับให้เกิดความชำนาญสามารถปฏิบัติงานได้ทันที (Professional Personnel)
สามารถตอบสนองความต้องการของธุรกิจได้อย่างเพียงพอ ตลอดจนบรรลุเป้าหมายของการ
พัฒนาธุรกิจพาณิชย์นาวีไทยอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การเตรียมการผลิตบุคลากรทางด้านพาณิชยนาวิดังกล่าวสามารถแก้ไขปัญหาความขาดแคลนกำลังคนของธุรกิจพาณิชยนาวิไทยในปัจจุบัน และเป็นการเตรียมบุคลากรให้เพียงพอทั้งด้านจำนวนและคุณภาพในการตอบสนองความต้องการกำลังคนที่เพิ่มขึ้นเมื่อมีการขยายตัวของธุรกิจนี้ในอนาคตอีกด้วย

2. จากการศึกษาถึงอัตราการเข้า-ออกจากงานของบุคลากรในธุรกิจพาณิชยนาวินั้น ปรากฏว่าอัตราการเข้าทำงานของบุคลากรสูงกว่าอัตราการออกจากงานของบุคลากรแต่ละแผนก (บุคลากรบนฝั่งและบุคลากรบนเรือ) ในช่วงปี 2519-2523 ทั้งในกิจการเจ้าของเรือไทย บริษัทตัวแทนและลำขาบริษัทเรือต่างชาติ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าอัตราความต้องการกำลังคนของธุรกิจพาณิชยนาวิไทยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งจำเป็นที่รัฐบาลและเอกชนควรจะร่วมมือกันตระเตรียมบุคลากรทั้งด้านปริมาณและคุณภาพให้เพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการของธุรกิจพาณิชยนาวิไทยในอนาคต เพื่อลดอัตราการว่างงานต่างประเศคมาตำเนินงาน ซึ่งนอกจากป้องกันการรั่วไหลเงินตราออกนอกประเศคแล้วยังเป็นกรช่วยเพิ่มงานให้แก่คนในประเศคอีกด้วย

3. สำหรับระดับการศึกษาและเพศของบุคลากรในธุรกิจพาณิชยนาวิ จากการวิจัย ปรากฏว่า บุคลากรบนเรือต้องการเพศชาย โดยจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญ ประสบการณ์ และที่สำคัญที่สุดคือ ต้องได้รับประกาศนียบัตรที่ให้การรับรองจากกรมเจ้าท่าด้วย ส่วนบุคลากรบนฝั่งนั้นธุรกิจต้องการผู้ที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ โดยบุคลากรบนฝั่งแผนกการเงิน-การบัญชี มีการใช้บุคลากรเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และบุคลากรบนฝั่งแผนกบริหารและการตลาด ปฏิบัติการเรือและหาสินค้าใช้บุคลากรเพศชายมากกว่าเพศหญิง ซึ่งการเลือกบุคลากรชายหรือหญิงของธุรกิจเพื่อปฏิบัติงานนั้นจะพิจารณาจากความเหมาะสมของแต่ละลักษณะงานที่แตกต่างกัน

THESIS TITLE   MANPOWER REQUIREMENT IN THAI MERCHANT MARINE
NAME   MISS PINPRAPA USWACHOKE
THESIS ADVISOR   SUTHEM CHITANUKHOR
                                  ASSOCIATE PROF. CHINTANA BUNBONGKARN
DEPARTMENT   COMMERCE
ACADEMIC YEAR   1983

ABSTRACT

The maritime transportation is the cheapest and most popular mean for international transportation of goods. All nations which are accessible to the sea have attempted to develop their merchant marine. Merchant marine is a vital factor to economic and social development for every countries. It helps a country to save foreign exchange which have been paid to foreign freighters for carriage of goods and provide jobs for her people.

Thailand, as a developing country, has to import great quantity of raw materials and capital goods, at the same time export agricultural produce and semi-finished goods to nourish the economic growth of the country. Unfortunately, her development of merchant marine has been lagging behide the development in other fields. Her merchant fleet is smallest comparing with other Asean's members' fleets and her present fleet has only 5% share on the total inbound-outbound cargo of the country.

The government, fully aware of the importance of merchant marine development, has included the merchant marine development guidelines in its FIFTH NATIONAL ECONOMIC AND SOCIAL DEVELOPMENT PLAN (1982-1986) to lay down a broad guideline for future development.

In order to build a firm foundation for future merchant marine development, there are several factors which need careful consideration.

The important and foremost factor which has to be worked-on is the proper planning and preparation of manpower. This factor is considered first priority because preparation will take much more time than other factors.

This thesis is an analytical study on the present strength of manpower in merchant marine circle and its future requirement according to the FIFTH NATIONAL ECONOMIC AND SOCIAL DEVELOPMENT PLAN. The thesis include the study on current shortage problem of qualified manpower in merchant marine and its impact on the future expansion of Thai merchant marine. The thesis is purposed to be used by the government planning bodies for making manpower preparation plan on the field of merchant marine.

Information and data in this thesis have been gathered through interviews with executives of 42 shipping firms. The total shipping firms is actually numbered 79 but some firms have ceased operation while others belong to the same group. Therefore the information and data obtained are considered to represent the majority of shipping firms in Thailand.

The gatherings of information and data were made both from primary and secondary sources. The primary data was used to estimate the manpower requirement in Thai merchant marine by using trend analysis, linear regression analysis and correlation methods while the secondary information and data were used for the studies on merchant marine history, its importance to the social and economic development of the country and its present situation.

Parts of the information and data were also used to test following hypotheses.

1. The merchant marine has inadequate qualified personnel both sea-going and shore-based.

2. Future demand for manpower in this field is increasing rapidly due to the expansion of merchant shipping industry.

The study has proven that both hypotheses are true.

Further studies were made on the rate of job occupancy change, sex preference and qualification requirements and found that:-

1. Present production of manpower for merchant marine is on the beginning stage. The only official educational institute for officer and crew production is MERCHANT MARINE TRAINING CENTER under supervision of HARBOUR DEPARTMENT, COMMUNICATIONS MINISTRY which was established since 1975. THE MERCHANT MARINE TRAINING CENTER'S graduates are limited and unable to meet increasing demand for qualified ship officers.

Factors which limit the capacity of MERCHANT MARINE TRAINING CENTER are:-

- Limited training merchant vessel and trainers for sea practices.
- Inadequate in-class teachers and supervisors.
- Lack of general teaching and training equipments and facilities.

The shortage of merchant marine educated manpower has forced shipping companies to turn to navymen and fishermen for training and work for sea freighters. These types of manpower are capable of sea vessel navigation but their limited knowledge of merchant vessel navigation and knowledge of laws and regulations of international harbours can be the obstruction to the development of Thai commercial shipping firms.

For shore-based shipping operation, most of the personnel have been recruited from vocational school and University graduates who have limited knowledge on international maritime cargo handling, its codes, law, shipping terms and marketing natures. Thus, Thai people are normally can not nominate high positions in Thai shipping firms while foreigners are employed at high cost to command high posts. In fact local shipping business is currently dominated by foreigners and as a result, country lose a lump sum of money for such employment.

In order to alleviate the above mentioned problem, the following measures are suggested:-

Short-term measure

College and universities which are capable of conducting merchant marine educational course should be persuaded to include the course in its program as choice study and develop into a faculty while seminars, training and meeting should be organized to arouse public interest on the subject and to provide advanced technology to the personnel of this business.

Long-term measure

The concerned authorities, private section and education establishments should join hands to establish marine institute to provide complete merchant marine education at all levels so professional personnel who have adequate training could be produced to meet demand of capable manpower to run commercial shipping fleet.

2. The study on the record of job occupation change found that during 1976-1980 the number of personnel entering shipping companies both ship owners and shipping agents are far more higher than the number of personnel who leave shipping business. This has clearly indicated that demand for manpower in this field is increasing rapidly. So the national plan for manpower preparation is urgently

needed.

3. The study on sex variation and education level of personnel in shipping companies found that positions for crew require male who has working experiences while ship officers are preferably the ones who graduate from MERCHANT MARINE TRAINING CENTER with certificate from HARBOUR DEPARTMENT. Personnel for shore-based operation are mainly from vocational and universities' graduates to work in administration and accounting departments. Female are preferable on accounting and administration works while male are preferable to work on cargo handling operation, ship services and marketing.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยาลัยพัฒนศาสตร์สุโขทัย รู้สึกล่องลอยไปโดยได้รับความช่วยเหลือให้คำแนะนำตรวจแก้ไข จากอาจารย์สุธรรม ฉัตรานูเคราะห์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย และ รองศาสตราจารย์ จินตนา บุญบงการ อาจารย์ร่วมควบคุมการวิจัย ซึ่งได้สละเวลาอันมีค่ามาโดยตลอด ผู้เขียน สิ่งใคร่ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ และขอขอบพระคุณ คำสั่งตราจารย์ ดร. นราศรี ไหววณิกุล อาจารย์ระวี รัตนนันต์ ผู้จัดการบริษัท บางกอกชิปปิง จำกัด และอาจารย์สำริน สกุลรัตน์ นิตกร 5 สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงคมนาคม อาจารย์สุธรรม ฉัตรานูเคราะห์ บริษัทยูไนเต็ดไทยชิปปิง จำกัด รองศาสตราจารย์จินตนา บุญบงการ ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์นี้

ผู้เขียนใคร่ขอขอบพระคุณต่อ น.ต.สายัณห์ สุนันทวิวัฒน์ ร.น น.ต.สุพร เจริญสุข กองตรวจท่า กรมเจ้าท่า คุณวรรณวิไล เข้มสุทธา และคุณณริสา สุวรรณภักดี แห่งการทำเรือฯ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ตลอดจนเจ้าหน้าที่บริษัทเดินเรือทะเลที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และตลอดเวลาของการศึกษารวบรวมนี้ผู้เขียนได้รับกำลังใจ ความสนับสนุนห่วงใยจากบิดา มารดา พี่และน้องเป็นอย่างมาก

ดังนั้นหากวิทยานิพนธ์นี้จะเป็นประโยชน์สมควรตั้งวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจไว้ ผู้เขียนขอมอบความดีทั้งหมดแก่บิดา มารดา คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่านที่มีส่วนร่วมก่อให้เกิดความสำเร็จดังกล่าว ส่วนความผิดพลาดใด ๆ ที่มีอยู่นั้นผู้เขียนขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว

ปีประภา อัครโชค

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 อัตราคนว่างงานที่มีอายุ 11 ปีขึ้นไป จำแนกตามระดับการศึกษา (รอบ 2) 2514-2522.....	2
2 กองเรือพาณิชย์ไทย ปี 2523.....	20
3 ปริมาณสินค้าที่ชนโดยเรือไทย ปี 2517-2522.....	21
4 ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน.....	31
5 มูลค่าค้าระหว่างขนส่งสินค้าเข้า-ออกโดยเรือไทย.....	32
6 จำนวนบุคลากรบนฝั่งในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2519-2524.....	35
7 ค่าแหว่น้ำมันบุคลากรบนฝั่งในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2525-2529.....	36
8 จำนวนบุคลากรบนเรือสินค้าในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2519-2524.....	37
9 ค่าแหว่น้ำมันบุคลากรบนเรือสินค้าในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2525-2529.....	38
10 จำนวนบุคลากรบนเรือน้ำมันในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2519-2524.....	38
11 ค่าแหว่น้ำมันบุคลากรบนเรือน้ำมันในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2525-2529.....	39
12 จำนวนบุคลากรบนเรือเฉพาะกิจในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2519-2524.....	39
13 ค่าแหว่น้ำมันบุคลากรบนเรือเฉพาะกิจในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2525-2529.....	40
14 จำนวนพนักงานต้นปี-ปลายปี ออกและรับเข้าระหว่างปีในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2519-2523.....	41
15 อัตราการเข้าทำงานและออกจากงานของบุคลากรในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2519-2523 จำแนกตามแผนก.....	43
16 อัตราความต้องการกำลังคนในกิจการเจ้าของเรือไทยปี 2519-2524 จำแนก ตามแผนก.....	44
17 ปริมาณความต้องการกำลังคนในกิจการเจ้าของเรือไทยปี 2519-2523 จำแนก ตามแผนก.....	45
18 ค่าแหว่น้ำมันจำนวนบุคลากรของกิจการเจ้าของเรือไทยปี 2524-2529 จำแนก ตามแผนก.....	45
19 จำนวนเรือในปี 2519-2524 จำแนกตามประเภทเรือ.....	47
20 ค่าแหว่น้ำมันจำนวนเรือในกิจการเจ้าของเรือไทยปี 2525-2529 จำแนกตาม ประเภทเรือ.....	47

ตารางที่ (ต่อ)	หน้า
21 ความต้องการกำลังคนบนฝั่งในกิจการเจ้าของเรือไทยโดยพิจารณาแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนเรือปี 2525-2529 จำแนกตามแผนก.....	48
22 ความต้องการกำลังคนบนเรือในกิจการเจ้าของเรือไทยโดยพิจารณาแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนเรือปี 2525-2529 จำแนกตามประเภทเรือ.....	48
23 จำนวนเรือเดินทะเลในปี 2625-2529 ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5.....	48
24 ความต้องการกำลังคนบนฝั่งในกิจการเจ้าของเรือไทยโดยพิจารณาตามเป้าหมายการเพิ่มขึ้นของจำนวนเรือตามแผนพัฒนาฯ ปี 2525-2529 จำแนกตามแผนก...	49
25 จำนวนบุคลากรบนเรือในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2519-2524 จำแนกตามประเภทเรือ.....	50
26 ความต้องการกำลังคนบนเรือในกิจการเจ้าของเรือไทยโดยพิจารณาจากเป้าหมายการเพิ่มขึ้นของจำนวนเรือตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 ปี 2525-2529.....	50
27 จำนวนและอัตราการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรแผนกการเงิน-การบัญชี ในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2522-2524 จำแนกตามระดับการศึกษา.....	52
28 จำนวนและอัตราการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรแผนกบริหารในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2522-2524 จำแนกตามระดับการศึกษา.....	54
29 จำนวนและอัตราการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรแผนกปฏิบัติการเรือในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2522-2524 จำแนกตามระดับการศึกษา.....	56
30 จำนวนและอัตราการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรแผนกหาสินค้าในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2522-2524 จำแนกตามระดับการศึกษา.....	58
31 จำนวนบุคลากรบนฝั่งในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2519-2524 จำแนกตามเพศตามแผนก.....	60
32 ร้อยละของบุคลากรบนฝั่งในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2519-2524 จำแนกตามเพศ-ตามแผนก.....	60
33 จำนวนบุคลากรบนฝั่งในธุรกิจตัวแทนเจ้าของเรือต่างชาติปี 2519-2524 จำแนกตามแผนก.....	61
34 ค่าแนวโน้มบุคลากรบนฝั่งในธุรกิจตัวแทนเจ้าของเรือต่างชาติปี 2525-2529 จำแนกตามแผนก.....	62

ตาราง (ต่อ)	หน้า
35 จำนวนพนักงานต้นปี ปลายปี ออกและรับเข้าระหว่างปีของบริษัทตัวแทนและสาขา บริษัทเจ้าของ เรือต่างชาติปี 2519-2523. ค่าแนกตามแผนก.....	63
36 อัตราการเข้าทำงานและอัตราการออกจากงานของบุคลากรบนฝั่งสำหรับบริษัท ตัวแทนและสาขาบริษัท เรือต่างชาติ.....	65
37 อัตราความต้องการกำลังคนของบริษัทตัวแทนและสาขาบริษัทเจ้าของ เรือต่างชาติ ปี 2519-2523 ค่าแนกตามแผนก.....	66
38 ปริมาณความต้องการกำลังคนบนฝั่งของบริษัทตัวแทนและสาขาบริษัทเจ้าของ เรือ ต่างชาติ ปี 2519-2523.....	66
39 ค่าแนวโน้มน้ำจำนวนบุคลากรบนฝั่งในธุรกิจตัวแทนเจ้าของ เรือต่างชาติ ปี 2524- 2529 ค่าแนกตามแผนก.....	67
40 จำนวนและการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรแผนกการเงิน-การบัญชีของบริษัทตัวแทน และสาขาบริษัท เรือต่างชาติ ปี 2522-2524 ค่าแนกตามระดับการศึกษา.....	69
41 จำนวนและการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรแผนกบริหารของบริษัทตัวแทนและสาขา บริษัทเดินเรือต่างชาติ ปี 2522-2524 ค่าแนกตามระดับการศึกษา.....	69
42 จำนวนและการเปลี่ยนแปลงบุคลากรแผนกปฏิบัติการ เรือของบริษัทตัวแทนและสาขา บริษัทเรือต่างชาติ ปี 2522-2524 ค่าแนกตามระดับการศึกษา.....	70
43 จำนวนและการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรแผนกหาสินค้าของบริษัทตัวแทนและสาขา บริษัท เรือต่างชาติปี 2522-2524 ค่าแนกตามระดับการศึกษา.....	70
44 จำนวนบุคลากรบนฝั่งของบริษัทตัวแทนและเจ้าของ เรือต่างชาติ ปี 2519-2524 ค่าแนกตามเพศ.....	71
45 ร้อยละบุคลากรบนฝั่งของบริษัทตัวแทนและเจ้าของ เรือต่างชาติปี 2519-2524 ค่าแนกตามเพศ.....	72
46 อัตรากำลังพนักงานการทำ เรือแห่งประเทศไทย ปีงบประมาณ 2514-2524.....	73
47 อัตรากำลังพนักงานการทำ เรือแห่งประเทศไทยปีงบประมาณ 2514-2524.....	74
48 ค่าแนกตามระดับ.....	74
48 ค่าแนวโน้มน้ำจำนวนบุคลากรในกิจการท่าเรือกรุงเทพฯ ปี 2525-2529 ค่าแนก ตามระดับ.....	75

ตารางที่ (ต่อ)	หน้า
49 จำนวนพนักงานต้นปี ปลายปี ออกและรับเข้าระหว่างปี การทำ เรือกรุงเทพฯ ปีงบประมาณ 2519-2524 จำแนกตามระดับ.....	76
50 อัตราความต้องการกำลังคนระดับบริหารการทำ เรือกรุงเทพฯ ปีงบประมาณ 2519-2524	76
51 อัตราความต้องการกำลังคนระดับปฏิบัติการ ปีงบประมาณ 2519-2524.....	77
52 จำนวนความต้องการกำลังคนระดับปฏิบัติการปีงบประมาณ 2519-2524.....	78
53 ค่าแนวโน้มความต้องการกำลังคนระดับปฏิบัติการปีงบประมาณ 2525-2530....	78
54 พื้นฐานการศึกษาของพนักงานการทำ เรือแห่งประเทศไทย ปีงบประมาณ 2523- 2524.....	80
55 จำนวน เรือสินค้าที่เทียบท่า เรือพาณิชย์สดเทียบปีงบประมาณ 2524.....	82
56 จำนวนและร้อยละของการใช้บุคลากรไทยและต่างชาตินิในระดับบริหาร ของธุรกิจ พาณิชย์นาวีไทย จำแนกตามบริษัท เจ้าของ เรือไทยและบริษัทตัวแทน เรือต่างชาติด.	86
57 บุคลากรบนเรือที่ผลิตได้โดยกรม เจ้าท่าจำแนกตามจำนวนนักศึกษาที่รับได้และ อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักศึกษา.....	86
58 ร้อยละของความขาดแคลนบุคลากรบนบกในด้านต่าง ๆ จำแนกตามบริษัทเจ้าของ เรือไทยและบริษัทตัวแทนและสาขาบริษัทเดินเรือต่างชาติด.....	90
59 เป้าหมายการขนส่งสินค้าโดยเรือไทย.....	93
60 เป้าหมายการขยายกองเรือพาณิชย์.....	93
61 ความต้องการบุคลากรบนฝั่งในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2525-2529.....	95
62 ความต้องการบุคลากรบนเรือในกิจการเจ้าของเรือไทย ปี 2525-2529.....	95

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
บทที่ 2 การพาณิชย์นาวีไทย.....	10
บทที่ 3 การศึกษาความต้องการกำลังคนในธุรกิจพาณิชย์นาวีไทย.....	34
บทที่ 4 ผลการทดสอบสัมฤทธิ์ฐาน.....	84
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม.....	104
ภาคผนวก.....	106
ประวัติผู้เขียน.....	140